

Подборен кръг за XIX^{-то} Национално състезание
по химия и опазване на околната среда – 23. 03. 2018 г.

Част I

1. Посочете реда, в който веществата и йоните имат делокализирана π -връзка:

- А) HClO , Na_2O , C_2H_6
Б) C_6H_6 , C_6H_{12} , CO_3^{2-}
В) C_6H_{14} , C_2H_6 , $\text{C}_6\text{H}_5\text{COO}^-$
Г) C_6H_6 , CO_3^{2-} , $\text{C}_6\text{H}_5\text{COO}^-$

2. В коя група всички частици са изоелектронни?

- А) F^- , Na^+ , Ca^{2+} Б) K^+ , Ca^{2+} , Cl^- В) C , N^{3+} , O^{2-} Г) Al^{3+} , B^{3+} , Ga^{3+}

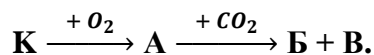
3. Според правилото на Клечковски енергията на състоянията $4d$, $4p$ и $5s$ се увеличава в реда:

- А) $4p < 4d < 5s$ Б) $4p < 5s < 4d$ В) $5s < 4p < 4d$ Г) $4d < 4p < 5s$

4. Масовата част на разтвореното вещество на наситените разтвори на K_2SO_4 при 0°C и 100°C са съответно 7% и 10%. Какво количество K_2SO_4 ще изкристализира при охлаждане на 250g разтвор от 100° на 0°C ?

- А) 7,5 g   Б) 10,5 g   В) 9,5 g   Г) 8,5 g

5. Кои са веществата А, Б, В в схемата:

- А) А – K_2O Б – K_2CO_3 В – H_2O
Б) А – K_2O_2 Б – K_2CO_3 В – O_2
В) А – K_2O Б – K_2CO_3 В – O_2
Г) А – KOH Б – K_2CO_3 В – H_2O

6. При взаимодействие на алуминий с концентриран разтвор на калиева основа, продуктите са:

- А) $\text{K}_3[\text{Al}(\text{OH})_6]$ и H_2 Б) $\text{K}_3[\text{Al}(\text{OH})_6]$ и H_2O В) KAlO_2 и H_2 Г) KAlO_2 и H_2O

7. Перхлорната киселина е силна, защото:

- А) се разлага с взрив
Б) е много разтворима във вода
В) във воден разтвор практически напълно се дисоциира
Г) променя цвета на син лакмус в червен

8. Амोनячната синтеза се осъществява при налягане 300 atm, температура 400-500° C и катализатор желязо. Тази невысока температура е необходима, защото:

- А) при по-висока температура равновесието се измества по посока на правата реакция
Б) при по-ниска температура скоростта на процеса намалява
В) при тази температура реагират напълно азота и водорода
Г) при по-ниска температура е скоростта на процеса е малка, а при по-висока – равновесието се измества по посока на обратната реакция.

9. Циклохексан може да се получи от:

- А) бензен и хлор в присъствие на катализатор
Б) 1-хексен и водород в присъствие на катализатор
В) бензен и водород в присъствие на катализатор
Г) бензен и хлор при облъчване със светлина.

10. Кое твърдение НЕ е вярно за стереогенен (хирален) център:

- А) той трябва да е свързан с четири различни заместителя
- Б) всички заместители трябва да лежат в една равнина
- В) молекулата може да съдържа повече от един стереоцентър
- Г) всяко съединение, съдържащо един такъв център, може да съществува като двойка енантиомери

11. Коя от следните реакции е характерна само за алкини с тройна връзка в началото на веригата:

- А) присъединяване на два мола хлороводород
- Б) присъединяване на бром
- В) присъединяване на вода
- Г) взаимодействие с алкални метали

12. Топлинният ефект на коя от означените с термохимични уравнения реакции е топлина на образуване:

- А) $N_{2(g)} + 3H_{2(g)} \rightleftharpoons 2NH_{3(g)} + Q$
- Б) $C_{(диамант)} + \frac{1}{2}O_{2(g)} \rightarrow CO_{(g)} + Q$
- В) $\frac{1}{2}H_{2(g)} + \frac{1}{2}Cl_{2(g)} \rightarrow HCl_{(g)} + Q$
- Г) $BaO_{(тв)} + H_2O_{(т)} \rightarrow Ba(OH)_{2(aq)} + Q$

13. Кое от изброените съединения обезцветява бромна вода?

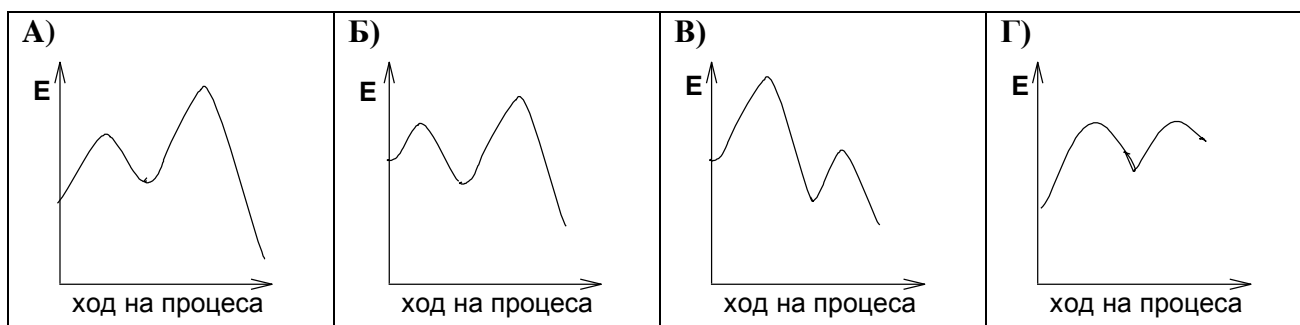
- А) 2-хлоро-4-метилпентан
- Б) 2-метилпентан
- В) бензен
- Г) 2-метил-2-пентен

14. Взаимодействието между веществата А и В в газова фаза

$2A + B \longrightarrow A_2B + Q$ преминава през етапите:

- (1) $A + B \longrightarrow AB + Q_1$ (бавен)
- (2) $AB + A \longrightarrow A_2B + Q_2$ (бърз)

Коя от енергетичните диаграми се отнася за този процес?

15. Наличието на алкени в проба бензин може да се докаже чрез:

- А) присъединяване на хлор
- Б) присъединяване на вода
- В) хидриране с подходящ катализатор
- Г) воден разтвор на $KMnO_4$ при обикновени условия

16. Кое е ГРЕШНОТО твърдение?

При използване на бензинови двигатели с вътрешно горене околната среда може да се замърси с:

- А) CO
- Б) фреони
- В) олово
- Г) азотни оксиди

17. Между коя двойка вещества НЕ е възможно да се образува водородна връзка?

- А) метанол и вода
- Б) метанол и етанол
- В) метанол и етан
- Г) етанол и глицерол

18. Оптична изомерия проявява съединението:

- А) 2-хлоропропанал
- Б) 3-хлоропропанал
- В) бромпропанон
- Г) 2,2-дихлоропропанал

19. Функционалната група в молекулите на алканалите има:

- А) линеен строеж
- Б) тетраедричен строеж
- В) пирамидален строеж
- Г) равнинен строеж

20. Кой от посочените алкохоли НЕ МОЖЕ да се получи при хидриране на алдехиди и кетони?

- А) 2-метил-2-пропанол
- Б) 2-бутанол
- В) 1-пропанол
- Г) 3-пентанол

21. За съединението X се знае, че: реагира с Na и K; окислява се до кетон; не реагира с основи; образува продукт със състав $\text{CH}_3\text{COOC}_4\text{H}_9$.

Кое е химичното съединение X?

- А) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$
- Б) $\text{CH}_3\text{COC}_2\text{H}_5$
- В) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$
- Г) $\text{C}_2\text{H}_5\text{COCH}_3$

22. При взаимодействие на естери с амоняк се получават съединения от нов клас:

- А) амонииеви соли
- Б) амини
- В) амиди
- Г) нитрили

23. Кои са продуктите при алкална хидролиза на етилбензоат?

- А) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{ONa}$ и $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}$
- Б) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ и $\text{C}_6\text{H}_5\text{COONa}$
- В) CH_3COONa и $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}$
- Г) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ и $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}$

24. Кое от посочените вещества НЕ пресича сапуните?

- А) солна киселина
- Б) магнезиев дихлорид
- В) калциев дихидрогенкарбонат
- Г) динатриев карбонат

25. С бромоводород реагира:

- А) салициловата киселина
- Б) млечната киселина
- В) акриловата киселина
- Г) стеариновата киселина